

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro školní družinu

Základní škola a Mateřská škola Nýrsko
Komenského ul. 250, příspěvková organizace

ŠVP je zpracován jako součást školního vzdělávacího programu školy

Zpracovala: p. Eva STRUHÁROVÁ, vedoucí vychovatelka

Vydáno dne 31.8.2025 pod č.j. ZSMS SVP/177/25

1. Identifikační údaje

Předkladatel:

Školní družina při Základní škole a Mateřské škole Nýrsko,
Komenského ul. 250, příspěvková organizace

IZO školy: 600 068 749 IČO: 49207075

Sídlo školy: Komenského 250, 340 22 Nýrsko
Tel.: 376360611
Fax: 376360613
e-mail: info@zsnyrskokom.cz

Sídlo školní družiny: Komenského 388, 340 22 Nýrsko
Tel.: 376360618
Fax: 376360613
e-mail: info@zsnyrskokom.cz

Zřizovatel: Město Nýrsko
Náměstí 122, 340 22 Nýrsko
Tel.: 376377811
Fax: 376571959
e-mail: info@mestonyrsko.cz

Ředitel školy: Mgr. Ivan Pavlík
Tel.: 376360611
Fax: 376360613
e-mail: pavlik@zsnyrskokom.cz

Autor ŠVP: p. Eva Struhárová, vedoucí vychovatelka
Tel.: 376360618
Fax: 376360613
e-mail: eva.struharova@zsnyrskokom.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2025

2. Obecná charakteristika podmínek vzdělávání

Délka a časový plán vzdělávání

Účastník školního vzdělávání, v tomto případě žák školní družiny, je přijímán zpravidla na dobu jednoho školního roku na základě přihlášky, kterou odevzdá jeho zákonný zástupce. Žák má právo kdykoli docházku do ŠD přerušit či ukončit.

Vzdělávání v ŠD je poskytováno žákům 1. - 5. ročníku.

Každé oddělení se řídí skladbou zaměstnání tak, aby v ní byly zastoupeny všechny formy vzdělávání.

Formy zájmového vzdělávání

Školní družina organizuje především pravidelnou činnost oddělení. Zde se střídají činnosti zájmové, odpočinkové a spontánní.

1. Zájmové činnosti

- estetické (kreslení, modelování, zpěv ...)
- pracovní (skládání, vystřihování, ...)
- stolní hry
- kolektivní hry
- individuální zaměstnání

2. Odpočinkové činnosti

- poslech četby
- hry v odpočinkové zóně
- práce s dětskými časopisy
- relaxační cvičení (velké míče)

3. Spontánní činnosti

- sportovní (cvičení v tělocvičně, na hřišti)
- soutěživé hry
- pobyt na venkovním dětském hřišti v areálu školní zahrady

Velikost a vnitřní organizace zařízení

Ve školní družině pracují 2 oddělení v závislosti na počtu žáků. Oddělení se naplňuje do počtu 30 žáků. Žáci jsou rozdělení podle věku tak, aby bylo možné zohledňovat věkové zvláštnosti dětí.

Školní družina má k dispozici 3 místnosti ve 2. patře budovy školy čp. 388.

3. Materiální, personální, ekonomické a BOZ podmínky ke vzdělávání

Materiální podmínky

Třídy školní družiny jsou vybaveny nábytkem, který odpovídá věku dětí. Část jedné místnosti je pokryta kobercem. Družina má k dispozici technické vybavení školy, které v odpoledních hodinách může využívat neomezeně (počítače, interaktivní tabule). Dále je ŠD vybavena sportovním náčiním. Žákům ve školní družině jsou k dispozici společenské hry, stavebnice, hračky, knihy. Pro zájmovou činnost dětí slouží zahrada u budovy čp. 388, školní hřiště.

Vybavení školní družiny je pravidelně doplňováno a obměňováno. Přihlíží se zejména k požadavkům a zájmům dětí.

Psychosociální podmínky

Výchovný program školní družiny je zaměřen na citovou, rozumovou a společenskou výchovu, na rozvoj znalostí, dovedností a tvořivých schopností. Individuálním přístupem se snažíme u dětí upevňovat sebedůvěru, sebekontrolu, vedeme děti k samostatnosti zodpovědnosti, učíme k dospělým, spolužákům i k sobě samým. Společnými činnostmi vedeme děti ke kamarádství, zdravému způsobu života. Rozvíjíme a posilujeme osobnost dítěte.

Organizace chodu

Provoz školní družiny je stanoven takto:

Ranní: 6:00 - 7:40

Odpolední: 11:30 – 15:30

Žáci 1. třídy vyzvedává vychovatelka po skončení 4. vyučovací hodiny a odchází společně na oběd do školní jídelny. Děti z 2. – 5. ročníku dochází do jednotlivých oddělení samy.

Žáci odcházejí ze školní družiny v doprovodu určené osoby nebo sami (určuje zákonný zástupce formou písemného sdělení v přihlášce).

Řízení školní družiny

Výchovný proces ve školní družině řídí ve spolupráci s vedoucí vychovatelkou zástupce ředitele školy a ředitel školy. Ten zodpovídá za personální obsazení. Evaluaci výchovné práce provádí nejen ředitel školy, zástupce ředitele školy (pozorování, hospitace, kontroly apod.), ale také vedoucí vychovatelka. Vzájemné hospitace vychovatelek a společné činnosti oddělení vedou k rozvoji výchovného procesu ŠD.

Personální zajištění

Ve školní družině zajišťují zájmové vzdělávání 2 vychovatelky. Celoročně připravují pro žáky řadu zajímavých činností, pomáhají jim při řešení problémů. Důležitá je vzájemná komunikace a důvěra.

Úklid, údržba a bezproblémový chod ŠD po technické stránce zajišťují provozní zaměstnanci.

Ekonomické podmínky

Většina hlavních činností ŠD je financována z příspěvku zřizovatele (provoz), ze státního rozpočtu (mzdy) a vlastních příjmů, tj. úplata za školní družinu.

Výše úplaty se stanovuje v souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání v platném znění, §14.

Úplata může být snížena či prominuta dle § 123, odst. 4, Školského zákona.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Bezpečnost a ochrana zdraví dětí musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Děti jsou vždy na začátku školního roku seznámeny s řádem ŠD a pravidly bezpečnosti při činnostech ve školní družině.

Zajištěny jsou podmínky hygienické – vhodný stravovací režim, zdravé prostředí užívaných prostor.

Dostupné jsou prostředky 1. pomoci, úrazy jsou evidovány v knize úrazů.

Pravidla bezpečnosti:

- vhodná obuv při jednotlivých činnostech
- pracovní oděv, cvičební úbor
- vymezení vhodných prostor ke sportu a hrám
- dostupnost prostředků 1. pomoci
- dodržování pokynů vychovatelek

4. Konkrétní cíle vzdělávání

Věkové a individuální zvláštnosti účastníků

Vzhledem k tomu, že do školní družiny zařazujeme žáky 1. – 5. ročníku ZŠ, je třeba přihlížet k jejich věkovým a individuálním zvláštnostem. Zvolené činnosti by měly být přiměřené věku a individuálním možnostem dětí.

Charakteristika vzdělávacího programu

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní školní družina funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před, během nebo po skončení vyučování. Věnujeme se zejména zájmové činnosti.

Cílem vzdělávacího programu ve školní družině není jen vyplňování volného času dětí zaměstnáním aktivitami dle výchovných složek, ale cílená činnost, která má rozvíjet kompetence žáků, jejich osobnost a dává jim dostatek námětů pro samostatné naplňování volného času.

Stručná charakteristika aktivit:

- zájmové vzdělávání formou spontánních činností, odpočinku, relaxace hrou
- podporujeme smysluplné využití volného času dětí
- zlepšujeme komunikaci mezi dětmi
- vedeme žáky k tvořivosti, rozvíjíme jejich estetické vnímání

- zaměřujeme se na ochranu životního prostředí a ekologii
- učíme se chránit své zdraví i zdraví ostatních dětí
- rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého
- učíme se naslouchat jiným a být také slyšen
- podporujeme citlivé vztahy k lidem a přírodě
- respektujeme individuální dovednosti a schopnosti dětí
- rozvíjíme u žáků schopnost rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- vedeme žáky k rozpoznávání patologických jevů (život bez drog a jiných návykových látek)
- vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence vybavují žáky prakticky využitelnými dovednostmi.

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny především tyto kompetence:

- k učení
- k řešení problému
- komunikativní
- sociální a interpersonální
- občanská
- k trávení volného času

Kompetence k učení

Žák započatou práci dokončí, hodnotí své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, umí získat poznatky z různých zdrojů, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích.

Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá problémů, učí se je pochopit, přemýšlí o příčinách, plánuje řešení problémů, hledá různé způsoby jejich řešení, chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli. Rozlišuje správné a chybné řešení, dovede se přizpůsobit změnám, umí své rozhodnutí obhájit, uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí, překonává překážky a činnosti dokončuje.

Kompetence komunikativní

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, umí vyjádřit svůj vlastní názor, komunikuje bez ostychu, umí promluvit na veřejnosti, umí se vyjádřit písemně, nezapomíná, že ke správné komunikaci patří naslouchat druhým, komunikuje kultivovaně.

Kompetence sociální a interpersonální

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, uvědomuje si, že za ně nese odpovědnost, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, spolupracuje s ostatními žáky, dokáže přijmout kompromis, je tolerantní k odlišnostem mezi žáky, je solidární.

Kompetence občanská

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, dbá na osobní zdraví i zdraví druhých, respektuje sociální a kulturní etnika, váží si a chrání tradice a kulturní dědictví, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Formy, metody a prostředky zájmového vzdělávání

Náplň činnosti školní družiny obsahuje:

Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání, umožňuje aktivity zájmové i tělovýchovné.

Příležitostné akce

Přesahují rámce jednotlivých oddělení ŠD. Jsou to např. kulturní akce, výlety, akce pro všechna oddělení ŠD.

Spontánní aktivity

Zahrnují každodenní klidové činnosti, např. po obědě, po společně organizované činnosti žáků ve školní družině, činnosti v okrajových hodinách pobytu dětí v ŠD. Jsou to jejich vlastní spontánní aktivity.

Odpočinkové činnosti

Jsou chápány jako aktivní odpočinek po jednostranné zátěži z vyučování, individuální hry, poslechové činnosti po obědě, rekreační činnosti při pobytu venku, apod.

Nejdůležitějším prostředkem práce ve školní družině je hra, která přináší kladné emoce a navozuje nové zážitky.

Hra umožňuje dětem vstupovat do různých rolí, situací a vztahů. Posiluje u dětí fantazii, tvořivost, vytrvalost při překonávání překážek a navozuje nejrůznější emoce: napětí a uvolnění, smutek a radost, vzrušení a uklidnění, nadšení.

Hra napomáhá rozvoji nejrůznějších složek osobnosti dítěte – samostatnosti, zodpovědnosti, tvořivosti, rozhodnosti, schopnosti spolupráce, taktického myšlení i plánování, učí žáky vyrovnávat se s překážkami. Nabízí možnost cenných zpětných vazeb – účastník poznává lépe vlastní osobnost i své místo ve skupině.

5. Obsah vzdělávání

Vymezení vzdělávacích oblastí a průřezová témata

Obsah vzdělávání je orientačně rozdělen do těchto vzdělávacích oblastí:

1. Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

- vztah ke škole, městu
- vycházky, výlety

Lidé kolem nás

- příbuzenské vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi
- vztahy ve škole
- pravidla soužití
- pravidla slušného chování
- principy demokracie
- práva a povinnosti

Lidé a čas

- regionální pověsti a báje
- tradice a zvyky
- návštěva kulturních akcí
- orientace v čase

Příroda a ekologická výchova

- rozmanitost živé a neživé přírody
- ochrana přírody
- roční období
- vycházky

Průřezová témata k dané oblasti

OSV – Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj – poznání, sebepoznání

Sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy

Morální rozvoj – řešení problémů, hodnoty, postoje

VDO – Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Občan, společnost

Principy demokracie

EV – Environmentální výchova

Lidské aktivity, problémy životního prostředí

Vztah člověka a prostředí

2. Umění a kultura

Výtvarné činnosti

- malování, kreslení
- ilustrace dětské knihy

Hudební výchova

- poslech hudby
- zpěv
- hra na hudební nástroj

Jazyková a literární výchova

- četba
- četba na pokračování – poslech
- návštěva školní knihovny

Průřezová témata k dané oblasti

OSV – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj – poznání, sebepoznání, kreativita
- Sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy

MKV – Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
- Kulturní difference

3. Člověk a zdraví

Hygiena

- správné hygienické návyky
- vhodný oděv a obuv pro různé činnosti

Sportovní aktivity

- míčové hry
- aerobik
- relaxace
- sportovní aktivity na hřišti
- dopravní výchova
- zájmová sportovní činnost

Průřezová témata k dané oblasti

OSV – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj – poznání, sebepoznání, psychohygiena
- Sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace
- Morální postoje – hodnoty, postoje

MKV – Multikulturní výchova

- Lidské vztahy

4. Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

- seznámit děti s různými technikami a materiály – práce s papírem, textílem, modelínou, práce v keramické dílně, využívání recyklovaných materiálů
- rozvoj jemné motoriky, představivosti – práce se stavebnicemi

Průřezová témata k dané oblasti

OSV – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj – poznání, sebepoznání, psychohygiena
- Sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace, kreativita
- Morální postoje – hodnoty, postoje

MKV – Multikulturní výchova

- Lidské vztahy

EV – Environmentální výchova

- Lidské aktivity
- Vztah člověka přírody

Výše uvedené vzdělávací oblasti jsou součástí celoročního plánu ŠD a pravidelných akcí ŠD (příloha č.1) a podrobněji rozpracovány v tematických plánech vychovatelek v jednotlivých odděleních (příloha č. 2).

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se SVP a nadaných

Personální podmínky a organizační zajištění

Vychovatelky spolupracují s třídními učiteli, znají individuální zvláštnosti dětí. Mají vysokou míru empatie, správně vybranými aktivitami dokážou vzbudit zájem dětí o určité činnosti, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet osobnost dítěte.

Respektují individualitu každého dítěte, jeho případné postižení či sociální znevýhodnění.

Podmínky pro vzdělávání žáků nadaných

Nadaní žáci mohou navštěvovat školní družinu, pestrost nabídky zajišťuje, že každé dítě může uplatnit své nadání.

7. Podmínky přijímání uchazečů

Úprava podmínek k přijetí k zájmovému vzdělávání

Školní družina je přednostně určena pro žáky 1. stupně. O přijetí či nepřijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. O vyloučení žáka ze ŠD, pokud žák soustavně porušuje řád školní družiny, rozhoduje také ředitel školy.

Měsíční úplata činí 170,- Kč a je využívána k financování materiálního zabezpečení ŠD. Provoz školní družiny je ranní (6:00 - 7:40) a odpolední (11:30 - 15:30).

V případě, že si rodiče nevyzvednou dítě do 15:30 hod. a nebudou zastiženi telefonicky ani v místě bydliště, obrátí se vychovatelka na Policii ČR.

Přihláška k zájmovému vzdělávání

Žáci jsou přijímáni na základě přihlášek, v nichž musí být uvedeny všechny základní údaje (jméno, příjmení, datum narození, místo bydliště, telefonní čísla, ...) a stanoven čas a způsob odchodu žáka ze školní družiny.

Přihlášky vydává na začátku školního roku nebo v jeho průběhu vedoucí vychovatelka.

ŠVP pro ŠD vydává ředitel školy. Je zveřejněn na webu školy a kdykoli k nahlédnutí u vedoucí vychovatelky či v kanceláři školy.

